

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4739/20

לפני :
כבוד השופט נ' סולברג
כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופטת י' וילנר

העותרות :
1. עמותת טרון למען משתמשים ברשת
2. איילת קדוש

נ ג ד

המשיבים :
1. מר בנימין נתניהו, ראש הממשלה
2. מר יולי אדלשטיין, שר הבריאות
3. מר אבי ניסנקורן, שר המשפטים

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרות :
עו"ד רועי בן דוד ; עו"ד אופיר גיא ; עו"ד ליבי
שוד-אלדר

פסק-דין

השופט ד' מינץ:

בעתירה שלפנינו טוענות העותרות להיעדר אפשרות להשיג על הוראת משרד הבריאות המורה באמצעות קבלת הודעת מסרון בטלפון נייד על כניסתו לבידוד של מי ששהה במחיצת חולה קורונה מאומת. העותרות מבקשות כי ינקטו אמצעים נוספים להבטיח את זכות הטיעון והשימוע למי שניתנה לו הוראה להיכנס לבידוד כאמור.

1. לטענת העותרות, השימוש שבו עושים המשיבים כחלק ממאמצייהם להתמודד עם מגפת הקורונה, באמצעים טכנולוגיים וללא פיקוח אנושי מסודר, מביא לשגיאות וטעויות רבות. מצב זה גורם לכך שעשרות אלפי אנשים שוהים בבידוד ביתי, למרות שלא שהו במחיצת חולה קורונה ומבלי שניתנה להם זכות שימוע לטעון נגד ההחלטה. כך גם, על פי הנטען, בעניינה של עותרת 2, אשר נדרשה להיכנס באופן מיידי לבידוד

ביתי החל מיום 4.7.2020, כאשר ניסיונותיה להשיג על ההחלטה עלו בתוהו. העותרות מודות כי את הנעשה בעניינה של עותרת 2 "אין להשיב", אך מדובר בדוגמה הממחישה לטענתם את הצורך בקבלת העתירה. עוד על פי טענת העותרות, "דין הכנסת אזרחים לבידוד בכפיה, כדין 'מעצר בית' לחשוד בפלילים" ויש להשוות את זכויותיהם של מבודדים שנכפו עליהם 14 ימי שהייה בביתם לזכויותיהם של מי שנשלחו למעצר בית.

עוד צוין כי פנייה מצד עותרת 1 (להלן: העותרת) אל משיב 2, שר הבריאות, מיום 7.7.2020 לא נענתה, ובשל "דחיפות העתירה" הוחלט על הגשתה ללא המתנה עד לקבלת מענה.

2. דין העתירה להידחות על הסף. הלכה היא כי טרם פנייה לבית משפט זה, יש לפעול למיצוי הליכים אל מול הרשות המינהלית המוסמכת (ראו לאחרונה: בג"ץ 4742/20 טרנסיות ישראל נ' משטרת ישראל, פסקה 3 (9.7.2020)). אין להלום נסיון "להתכתב" עם רשויות השלטון דרך בית משפט זה (ראו: בג"ץ 3643/20 אמסלם נ' השר לביטחון פנים (10.6.2020)). פנייה להכרעה שיפוטית צריכה להיעשות רק כמוצא אחרון, כאשר את מיצוי ההליכים הנדרש יש לבחון באופן מהותי, בהתאם למכלול נסיבות העניין. הלכה זו נכונה הן בזמני שגרה והן בעת חירום (ראו לאחרונה: בג"ץ 2030/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר המשפטים, פסקה 15 (18.3.2020); בג"ץ 3643/20 אמסלם נ' השר לביטחון פנים (10.6.2020); בג"ץ 3668/20 הייב נ' השר לביטחון הפנים (14.6.2020)).

3. בענייננו, פנייתה של העותרת הוגשה אך יומיים בטרם הגשת העתירה והופנתה למשיב 2 בלבד. בפנייתה, הבהירה העותרת כי יש להקים "מערך טכנולוגי" אשר יאפשר למבודדים להגיש השגה בעניינם, כאשר "אם לא יעשה כן תוך 24 שעות", תוגש עתירה בנושא. ואכן, תוך יומיים הוגשה העתירה, מבלי שניתן פרק זמן מינימלי ביותר לבחינת טענותיה. על פני הדברים מדובר בפניה מן השפה אל החוץ, רק כדי לצאת ידי חובת "מיצוי הליכים", ומבלי להמתין פרק זמן סביר לקבלת מענה (ראו גם: בג"ץ 7928/19 עו"ד שפיק רפול נ' בנימין נתניהו, ראש ממשלת ישראל (12.12.2019)). בנסיבות העניין, לא ניתן לראות בפנייה כגון דא משום מיצוי הליכים מהותי. זאת אף אם ניקח בחשבון את נסיבות הימים הללו.

4. עוד יודגש כי העתירה חסרה תשתית משפטית מינימלית הרלוונטית לעניין (שלא מחמת החיפזון בהגשתה) ולו בשל כך דינה להידחות על הסף מחמת היעדר עילה

להתערבות בית משפט זה (ראו למשל: בג"ץ 3369/19 חאג' נ' השר לביטחון הפנים, פסקה 4 (22.9.2019)). כך, העותרות אינן מציינות בעתירתן כי ביום 1.7.2020 פורסם ברשומות חוק הסמכת שירותי הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2000 (להלן: החוק) במסגרתו בין היתר, הוסדר אופן ההשגה על הודעה שנשלחה ממשרד הבריאות לאדם על כך שהיה "במגע קרוב" עם חולה קורונה ואף הוקצב המועד שבו צריכה להינתן תשובה בהשגה (סעיף 8(ג) לחוק האמור). ממילא מדובר, הלכה למעשה, בעתירה המכוונת נגד מנגנון שהוסדר זה מכבר בהליך חקיקה ראשי, מבלי שהעלו העותרות טענות כלשהן בקשר לאותה הוראת חוק מסוג הטענות אליהן יכול להידרש בית משפט זה, ובכלל זה לגבי אי-חוקתיותו. (במאמר מוסגר אף יצוין כי ביום 10.7.2020 הוגשה עתירה (בג"ץ 4762/20 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת) אשר תוקפת את חוקתיות החוק והעניין מושא העתירה ייבחן בשעה הראויה לו).

העתידה נדחית.

ניתן היום, כ' בתמוז התש"ף (12.7.2020).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט